

NOVEMBRE 2021

**INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL**

DISTRICTE DE GRÀCIA

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de **les circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona.

Entenem associacions juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquells col·lectius que, complint els criteris anteriors, es disposen a participar dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, els col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos; **espais dignes, espai públic i comunitat**.

Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

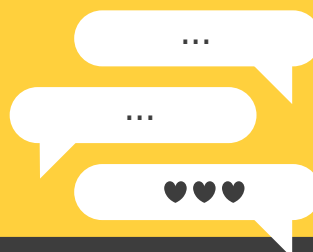
Els 3 eixos:

Espai digne

Espai públic

Comunitat

COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

15,2%
16-29 anys¹.

Interculturalitat i arrelament

33,5%

joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera.²

Educació

48,6% Estudis universitaris³

88,3% Estudis postobligatoris³

* 27,8% d'alumnat d'ESO i el 34,2% d'alumnat de Batxillerat estudia en **centres públics**. Al conjunt de Barcelona són el 36,3% i el 37,1% respectivament.⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys.⁵

10.438,5€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys.⁵

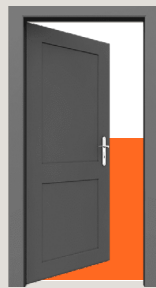
21.450,4€

Habitatge i emancipació

955,7€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 980,5€.⁶

Renda

23.065€

renda familiar disponible anual per càpita

* 23.065€ és la renda familiar disponible anual per càpita, un 5,3% superior que la mitjana de Barcelona.⁷

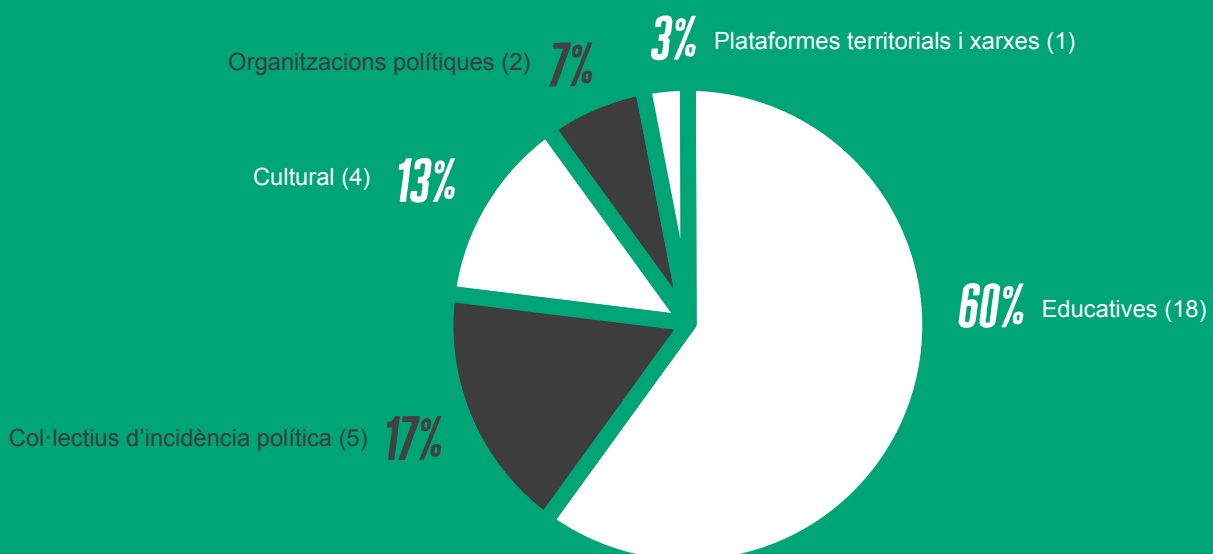
⁷ RFD 2017

* 1 Dades padró 2020
2 Dades padró 2020
3 Dades del Padró de 2019

4 Dades del curs 2017-18, el darrer amb aquestes dades públiques
5 Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'explotació de la MCVL 2018
6 Registre HPO 2018

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

Al districte de Gràcia hi ha un total de 39 entitats juvenils, de les quals 30 són associacions i col·lectius juvenils autogestionats i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 30 associacions i col·lectius juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

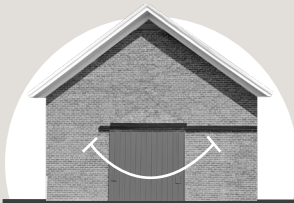

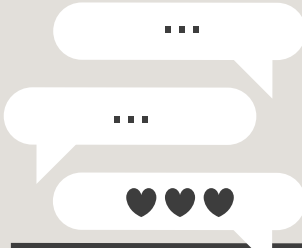

Finalment, han participat en aquest informe 6 associacions, de les quals 5 són entitats i 1 és una plataforma. Han participat el col·lectiu de Joves de la Gràcia Gitana, el Grup de Joves d'Estrella del Nord, els espais Espurna de Gràcia i Matinada-Pòrtics, el Casal Popular Tres Liris i la Plataforma de Gràcia que engloba 6 espais i agrupaments del barri de la Vila de Gràcia.

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Joves de la Gràcia Gitana	Estrella del Nord	Esplai Espurna de Gràcia	ESplai Matinada-Pòrtics
---------------------------	-------------------	--------------------------	-------------------------

Temàtica	Indicadors	Joves de la Gràcia Gitana	Estrella del Nord	Esplai Espurna de Gràcia	ESplai Matinada-Pòrtics
 <p>Espai digne</p>	1 Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte	Red	Green	Yellow	Yellow
	2 Condicions de l'espai	Grey	Green	Yellow	Yellow
	3 Estabilitat/continuitat de l'espai	Grey	Green	Grey	Grey
 <p>Espai públic</p>	4 Ús de l'espai públic en activitats ordinàries	Grey	Grey	Yellow	Yellow
	5 Tramitació de permisos per esdeveniments extraordinaris a la via pública conforme normativa	Grey	Grey	Grey	Grey
 <p>Comunitat</p>	6 Relació amb el veïnat	Grey	Grey	Grey	Grey
	7 Relació amb altres entitats del territori	Grey	Grey	Grey	Grey
	8 Participació de l'entitat en espais comunitaris	Grey	Grey	Grey	Grey

CP Tres Liris

Plataforma de Gràcia

Llegenda

- 1
 - L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte.
 - L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat.
 - L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar.
- 2
 - En bones condicions.
 - Calen petites reformes.
 - En males condicions i/o calen grans reformes.
- 3
 - Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys).
 - Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni).
 - Pèrdua imminent de l'espai.
- 4
 - L'espai públic permet desenvolupar el projecte.
 - L'espai públic limita el desenvolupament del projecte.
 - L'espai públic o l'us d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte.
- 5
 - Per sobre del 66% de les sol·licituds han obtingut el permís.
 - Entre el 33-66% sol·licituds que han obtingut el permís.
 - Per sota del 33% sol·licituds que han obtingut el permís.
- 6
 - L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
 - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat un conflicte manifest amb el veïnat.
- 7
 - Hi ha una xarxa comunitària on l'entitat hi participa activament i/o la relació amb altres entitats facilita la coordinació.
 - La relació amb altres entitats dificulta articular una xarxa coordinada.
 - No té relació o no hi ha una bona relació amb altres entitats del barri.
- 8
 - L'entitat organitza i participa activament d'espais i iniciatives comunitàries.
 - L'entitat participa d'alguns espais comunitaris amb un paper poc destacat.
 - L'entitat no participa d'espais i iniciatives comunitàries.
- * Aquest àmbit no ha pogut ser avaluat donades les circumstàncies sanitàries per la covid-19.

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en la que es troben les diferents entitats o plataformes en relació a aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

Els reptes clau de l'any per l'associacionisme juvenil del districte:

1. Disposar d'espais dignes per tal que l'associacionisme juvenil pugui desenvolupar els seus projectes

La necessitat d'espais físics adequats per a les realitats dels projectes de l'associacionisme juvenil significa tenir espais per a poder fer activitats, reunions, emmagatzematge i, en ser espais de trobada, que permetin generar vincles i nous projectes. No només es tracta de tenir un espai físic sinó que l'associacionisme juvenil formi part de la gestió d'aquest per així poder garantir que dona resposta de les necessitats de qui l'utilitza. En el cas del barri de la Vila de Gràcia, fan aquesta demanda el col·lectiu de Joves de la Gràcia Gitana com a nou col·lectiu i, també hi ha la demanda històrica dels espais Matinada-Pòrtics i l'Espurna de Gràcia. A aquests dos espais se'ls hi ofereixen espais diferents per a cada necessitat (reunions, activitats i emmagatzematge) que, a part de no respondre a les seves necessitats d'aforament i horaris, es troben en equipaments generats per altres funcions del qual les entitats queden subordinades al marc d'usos de l'equipament en canvi de tenir un espai que doni resposta a totes les necessitats del que puguin participar en la gestió.

2. Mantenir el Casal Popular Tres Liris en règim d'autogestió

El Casal Popular Tres Liris busca ser un espai de trobada i activitat política al barri. Des del Casal es reivindica una gestió de l'espai pròpia sense condicions de l'administració. Per a una cessió d'ús, l'Administració demana el compliment de criteris com ara una limitació horària d'ús de l'espai i una definició d'activitats concret. Com que les condicions que demanen són incompatible amb la voluntat del Casal Popular Tres Liris, es troben en desallotjament imminent perquè no es renovarà el conveni. Reclamen el valor de l'autogestió dels espais i mantenir-se a l'espai sense condicionants de l'Ajuntament.

3. Facilitar el desenvolupament de les activitats del moviment associatiu en temps de covid-19

Durant la covid-19, les mesures preses des de l'Administració han desincentivat la possibilitat d'associar-se. L'associacionisme juvenil manifesta que limitar el moviment popular persegueix una finalitat d'aturar l'activitat política que promouen determinats col·lectius, algunes de les quals són per donar resposta a necessitats que l'administració no dona resposta. També denuncia l'augment de la presència policial al carrer i les multes i identificacions que s'han donat sota el pretext d'incomplir amb les mesures de seguretat. Les entitats expliquen que alguns exemples són el cas de la multa per valor de 600€ a l'espai Espurna de Gràcia i Matinada-Pòrtics quan feien espai sota la normativa vigent, o els 20.000€ de multes que sumen el CP Tres Liris per haver mantingut l'activitat política i generat espais de trobada durant la pandèmia.

4. Reivindicar i visibilitzar la cultura gitana al barri de la Vila de Gràcia

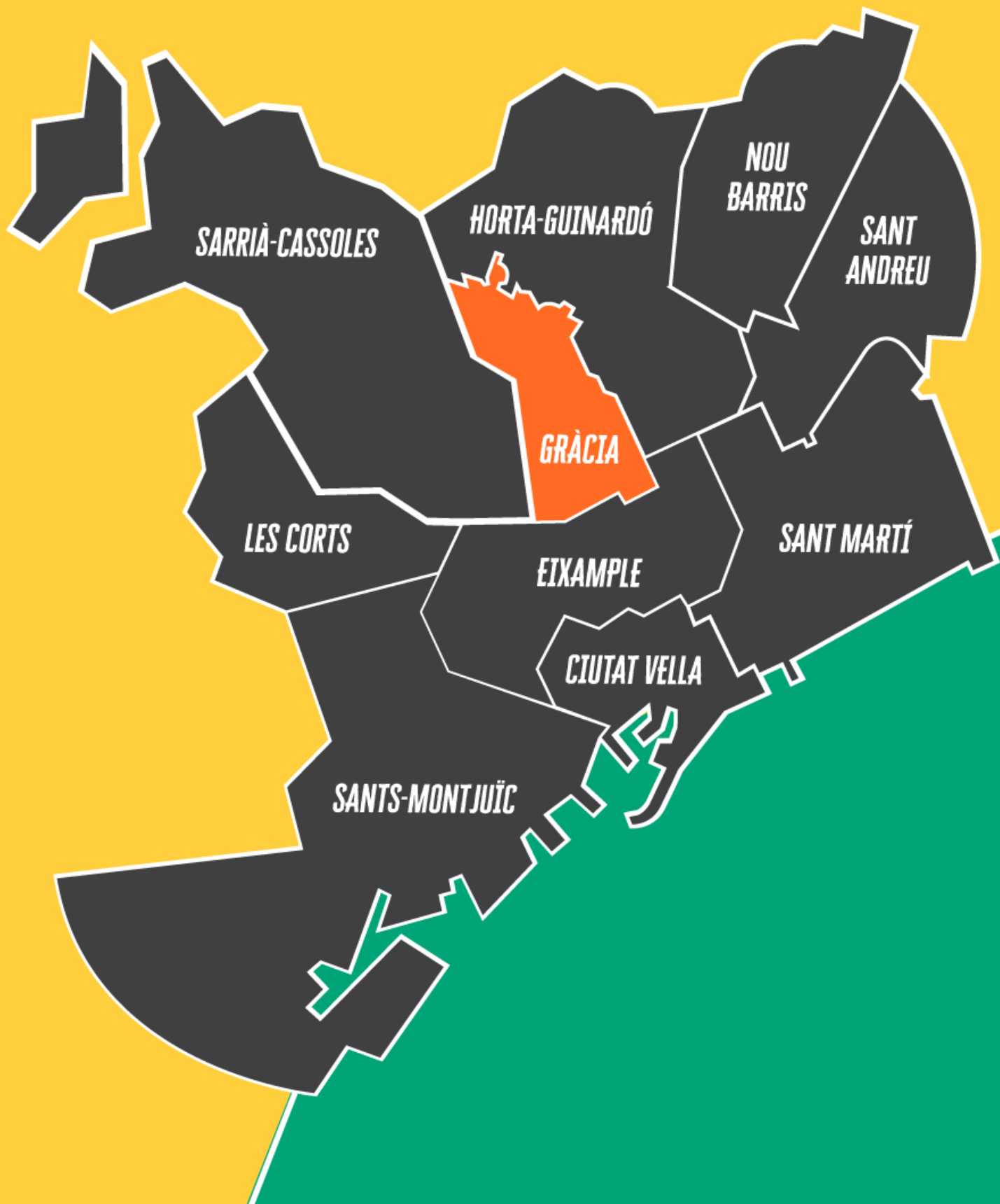
El col·lectiu de Joves de la Gràcia Gitana es crea per reivindicar la cultura gitana i, en concret, la rumba al barri. Han decidit associar-se per tenir més reconeixement del poble gitano que, tot i ser una important comunitat a Gràcia, encara no tenen. Per això volen organitzar esdeveniments per tenir espais de trobada on ensenyar la seva cultura al barri. Aquesta reivindicació és una evidència més de l'estigmatització que rep el poble gitano. Aquesta no es dona de forma aïllada només en l'àmbit cultural sinó que també en el laboral i social, situacions agreujades amb la covid-19, ja que la seva cultura i vida econòmica, majoritàriament, es desenvolupa al carrer i en els espais de trobada.

QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Al CJB, i en concret a l'àmbit de Territori, treballem en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès elaborar unes demandes que es fan comunes a nivell de ciutat que plasmem a continuació:

- * Establir mesures que permetin el desenvolupament de l'associacionisme de forma segura en el marc de la covid-19.** En la gestió de la crisi sanitària derivada per la covid-19 s'han desenvolupat diverses mesures per fer front a la pandèmia, les quals es van actualitzant segons les circumstàncies sanitàries. En aquestes mesures però no s'estan incloent prou mesures específiques per a l'associacionisme, de manera la organització col·lectiva s'està veient especialment afectada. Defensem la necessitat de protegir l'associacionisme de manera específica i reivindicuem la necessitat de reconèixer els projectes comunitaris que es construeixen de forma autogestionada des del jovent associat.
- * Garantir el desenvolupament de les activitats del lleure educatiu en el context restrictiu per la gestió de la covid-19.** La pandèmia està provocant un greuge important en la vida i les possibilitats del lleure educatiu. Les necessitats dels agrupaments i dels espais estan quedant relegades en un segon pla per poder garantir el desenvolupament de l'escolarització, ja que molts espais i agrupaments allotjats en escoles s'estan trobant que es queden sense espai o les sales d'equipaments municipals que utilitzaven estan sent ocupades per aules. Per això, la reivindicació del lleure és que poder continuar fent educació formal no vagi en detriment de poder fer educació no formal i, per tant, compatibilitzar el desenvolupament d'ambdues, ja que es realitzen en horaris diferents i no haurien de ser excloents.
- 1. Enfortir el teixit associatiu dels barris,** posant al centre a les persones que l'habiten i construint una ciutat des de la comunitat. Per això, són primordials polítiques que no desplacin dels barris a l'associacionisme juvenil, ja que la pressió turística i immobiliària i els processos de gentrificació generen dificultats en l'ús d'espai públic per part de les persones joves i les organitzacions juvenils.
- 2. Donar reconeixement i suport a iniciatives i projectes juvenils autogestionats** amb una identitat i autonomia pròpies que inclouen una forta dimensió educativa i comunitària. Per tant, considerem que districte té la responsabilitat d'implicar a les persones joves en els processos de gestió d'equipaments juvenils si vol assolir una participació alta en la implicació de persones joves en processos que repercuteixen directament en l'entorn.
- 3. Reformular els processos participatius i els espais de participació tenint en compte la participació juvenil:** repensar els espais de participació municipals i de districtes per tal d'engrescar a les organitzacions juvenils a participar i a entendre aquests processos com a útils, efectius, transparents i que responen a les voluntats i necessitats de l'associacionisme.
- 4. Oferir espais on l'associacionisme pugui desenvolupar les seves activitats en condicions adequades,** organitzar-se autònomament i, si existeix necessitat i demanda, poder optar-ne a la gestió completa.
- 5. Complir el percentatge d'habitatge dotacional per a joves.** És primordial poder garantir que les joves dels barris puguin permetre's emancipar-se al propi barri. El desplaçament de les joves a altres barris també té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i no juvenil.
- 6. Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta,** entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.
- 7. Facilitar el desenvolupament d'activitats extraordinàries amb vocació pública a l'espai públic:** proporcionar recursos, acompanyament en la gestió dels permisos, promoure localitzacions centríques i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.
- 8. Treballar els efectes de la intergeneracionalitat en les relacions entre l'associacionisme juvenil i districte,** ja que sovint es reproduïxen lògiques adultcentristes en aquestes pràctiques. Per això, creiem important generar espais de formació i presa de consciència sobre l'adultcentrisme per tal de transformar les relacions intergeneracionals cap a relacions més horitzontals i igualitàries.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Centre de Recursos
per a les Associacions Juvenils
de Barcelona

Participa:

Col·lectiu de Joves de la Gràcia Gitana, el Grup de Joves d'Estrella del Nord, els espais Espurna de Gràcia i Matinada-Pòrtics, el Casal Popular Tres Lliris i la Plataforma de Gràcia que engloba 6 espais i agrupaments del barri de la Vila de Gràcia.